

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 140/11
Люксембург, 21 декември 2011 г.

Решение по съединени дела
C-411/10 N.S./Secretary of state for the Home Department и
C-493/10 M.E. и др./Refugee Applications Commissioner Minister for
Justice, Equality and Law Reform

Търсещото убежище лице не може да бъде прехвърлено в държава членка, в която би било изложено на опасност от нечовешко отношение

Правото на Съюза не допуска необорима презумпция, че държавите членки спазват основните права, предоставени на търсещите убежище лица

Общата политика за убежище е съставна част от целта на Европейския съюз за постепенно изграждане на пространство на свобода, сигурност и правосъдие, отворено за онези, които, принудени от обстоятелствата, търсят по законоустановения път закрила от Съюза. С Регламент „Дъблин II“¹ се установяват критериите, които позволяват да се определи държавата членка, компетентна за разглеждането на подадена в Съюза молба за убежище, като по принцип е компетентна една-единствена държава членка. Когато гражданин на трета държава е поискал убежище в държава членка, която не е определената от регламента за компетентна, в последния е предвидена процедура по прехвърляне на търсещото убежище лице в компетентната държава членка.

По дело C-411/10 : г-н N. S. е афганистански гражданин, който пристига в Обединеното кралство, като минава и през Гърция, където през 2008 г. гръцките власти го задържат. Последните го освобождават след четири дни със заповед да напусне гръцката територия в тридесетдневен срок. Г-н N. S. не е подал молба за убежище. Според него, докато се е опитвал да напусне Гърция, е бил задържан от полицията и върнат в Турция, където в продължение на два месеца е бил задържан при тежки условия. Избягал от ареста в Турция и потеглил за Обединеното кралство, където пристига през януари 2009 г. и подава молба за убежище. През юли г-н N. S. е уведомен за прехвърлянето му в Гърция през август в приложение на Регламент „Дъблин II“. Тогава той подава жалба срещу това решение като твърди, че прехвърлянето му в Гърция създава опасност от нарушаване на основните му права. Всъщност националната юрисдикция посочва, че процедурите в областта на убежището в Гърция имат тежки недостатъци, делът на одобрените молби за убежище в тази държава е изключително нисък, упражняването на правото на обжалване по съдебен ред е ограничено и силно затруднено, и условията за приемане на търсещите убежище лица са неподходящи.

Дело C-493/10 се отнася до пет лица, които нямат връзка помежду си и по произход са от Афганистан, Иран и Алжир. Те са пътували през Гърция, където са били задържани за незаконно влизане на територията на страната, без да са поискали убежище. След това отиват в Ирландия, където подават молби за убежище. Те възразяват срещу връщането им в Гърция и изтъкват, че процедурите и условията в тази държава за търсещите убежище лица са неподходящи.

В този контекст, както Court of Appeal of England and Wales (Обединено кралство), така и High Court (Ирландия), искат Съдът на Европейския съюз да установи дали — с оглед на претовареността на гръцката система за предоставяне на убежище и на последиците от

¹ Регламент (ЕО) № 343/2003 на Съвета от 18 февруари 2003 година за установяване на критерии и механизми за определяне на държава членка, компетентна за разглеждането на молба за убежище, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета страна (ОВ L 50, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 6, стр. 56).

това за отношението към търсещите убежище лица и за разглеждането на техните молби — органите на държава членка, които трябва да осъществят прехвърлянето на търсещите убежище лица в Гърция (държава, която е компетентна да разгледа молбата за убежище съгласно регламента), трябва преди това да проверят дали тази държава действително спазва основните права. Те искат да се установи също така дали ако тази държава не спазва основните права, тези органи са длъжни да поемат отговорността самите те да разгледат молбата.

В хода на разглеждането на тези дела от Съда, тринадесет държави членки, Швейцарската конфедерация, Върховния комисариат на ООН за бежанците, Amnesty International и AIRE Centre са встъпили в производството. Между представилите становища страни е безспорно, че през 2010 г. Гърция е била входният пункт за близо 90 % от незаконно влезлите в Съюза лица, поради което понасяната от тази държава тежест е несъразмерно голяма в сравнение с тежестта, понасяна от останалите държави членки, и гръцките власти нямат обективна възможност да се справят с положението.

В решението си от 21 декември 2011 г. Съдът напомня, на първо място, че общата европейска система за убежище е създадена в контекст, в който е можело да се допусне, че всички участващи в нея държави спазват основните права и че в това отношение държавите членки могат да си имат взаимно доверие. Именно поради този принцип на взаимно доверие законодателят на Съюза приема Регламент „Дъблин II“, чиято основна цел е да се ускори разглеждането на молбите за убежище в интерес както на търсещите убежище лица, така и на участващите държави.

Като се основава на този принцип, Съдът разглежда дали националните органи, които трябва да осъществят прехвърлянето в държавата, определена от регламента за компетентна да разгледа молбата за убежище, трябва преди това да проверят дали се спазват основните права на лицата в тази държава.

Съдът посочва, че най-малкото нарушение на нормите, уреждащи правото на убежище, не е достатъчно, за да отпадне възможността за прехвърляне на търсещото убежище лице в държавата членка, която по принцип е компетентна, тъй като това би обезсмислило задълженията на държавите в общата европейска система за убежище и би застрашило постигането на целта за бързо определяне на компетентната държава членка.

Съдът обаче счита, че правото на Съюза не допуска необорима презумпция, че държавата членка, определена от регламента за компетентна, спазва основните права в Европейския съюз.

Всъщност **държавите членки, включително националните юрисдикции, са длъжни да не прехвърлят търсещото убежище лице в определената за компетентна държава членка, когато не може да не им е известно, че системните недостатъци на процедурата за предоставяне на убежище и на условията за приемане на търсещите убежище лица съставляват сериозни и потвърдени основания да се смята, че търсещото убежище лице би било изложено на реална опасност от нечовешко и унижително отношение по смисъла на член 4 от Хартата на основните права на Европейския съюз.** Съдът счита, че държавите членки разполагат с няколко адекватни инструменти за оценка на спазването на основните права и съответно на реалните опасности за търсещите убежище лица при евентуалното им прехвърляне в компетентната държава².

Освен това Съдът допълва, че **когато е налице невъзможност за прехвърляне на търсещото убежище лице в държавата, определена за компетентна съгласно регламента, държавата членка, която трябва да прехвърли лицето, следва — освен ако не реши да упражни правото си сама да разгледа молбата — да анализира**

² Сред тях са докладите на международни неправителствени организации или на Агенцията на ООН за бежанците.

следващите критерии по регламента, за да провери дали въз основа на някой от тях друга държава членка не е компетентна да разгледа молбата за убежище.

В тази връзка тя трябва да следи да не утежни евентуалното нарушение на основните права на това лице чрез провеждането на прекомерно дълга процедура за определяне на компетентната държава членка. При необходимост тя трябва сама да разгледа молбата.

Накрая, Съдът уточнява, че съобразяването на Протокол (№ 30) относно прилагането на Хартата на основните права на Европейския съюз към Република Полша и към Обединеното кралство няма отражение върху дадените отговори.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда.

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването.

За допълнителна информация се свържете с Илияна Палъова ☎ (+352) 4303 3708

Кадри от обявяването на решението са достъпни на [„Europe by Satellite“](#) ☎ (+32) 2 2964106